

Схема єдиного комплексу інформаційних систем Державної інспекції сільського господарства

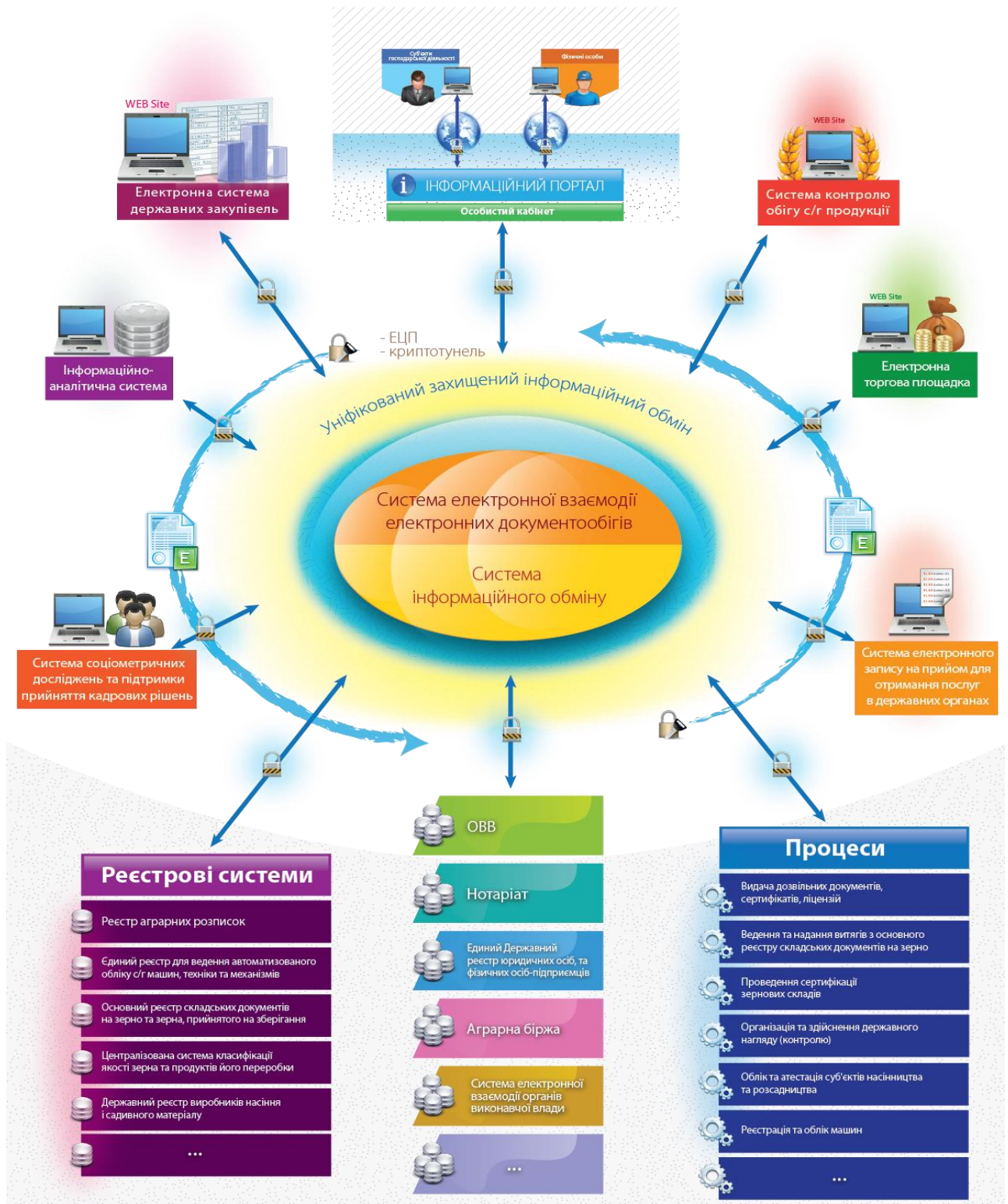

Рисунок 1 Принципова схема комплексу інформаційних систем Інспекції

Ключові компоненти рішення:

Єдиний інформаційний портал

З метою забезпечення можливостей отримання персоналізованих послуг та ініціації процесів в електронній формі, концентрації необхідної інформації та отримання консолідованих відомостей про стан виконання процесу та його результати, пропонується створення **Єдиного інформаційного порталу**. Зазначений портал надасть можливість зручного та ефективного використання послуг та процесів, що здійснює Державна інспекція сільського господарства, у електронній формі, мінімізуючи необхідність особистої взаємодії та вплив людського фактору. Серед таких послуг та процесів: видача дозвільних документів, сертифікатів, ліцензій; ведення та надання витягів з основного реєстру складських документів на зерно та зерна, прийнятого на зберігання; ведення реєстру зернового складу; реєстрація сільськогосподарської техніки, машин та механізмів; облік та атестація суб'єктів насінництва та розсадництва тощо¹.

Забезпечення зовнішніх процесів інформаційної та документальної підтримки, механізми організації інформаційного обміну, його контролю та захисту покладено на **Систему електронної взаємодії електронних документообігів та Систему інформаційного обміну**. «Бек-офіс» зазначених процесів реалізується за рахунок існуючих інформаційних систем Державної інспекції сільського господарства, перелік та функціональні можливості яких при необхідності мають бути розширені.

Доступ до персональних документів, відомостей, процесів, історії розгляду запитів тощо здійснюється за допомогою принципів та механізмів «особистого кабінету суб'єкта». Додатковими можливостями особистого кабінету суб'єкта при роботі в **Єдиному інформаційному порталі** є надання засобів спілкування – форум, чат, е-пошта, база знань, обробки відповіді на питання, що задаються найчастіше, тощо.

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про Національну програму інформатизації».
- Закон України «Про адміністративні послуги».
- Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 13 грудня 2010 р. №2250-р.
- Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями бюджетної політики на 2013 рік» від 22 травня 2012р. №4824-VI (застосування передбачених законодавством переваг для модернізації високотехнологічних галузей економіки (зокрема, оборонно-промислового, агропромислового та гірничо-металургійного комплексів) на основі інноваційних технологій, а також спрощення дозвільних процедур і усунення адміністративних перешкод для розвитку таких галузей).
- Проект постанови Верховної Ради України «Про Основні напрями бюджетної політики на 2014 рік» (розбудови інфраструктури аграрного ринку, реалізації

¹ аналіз та узагальнення зведених матеріалів щодо проведення декларування сільськогосподарської продукції; організація та здійснення державного нагляду (контролю); проведення державного моніторингу ринку сільськогосподарської продукції і сировини; сертифікація насіння і садивного матеріалу сільськогосподарських рослин, призначених для реалізації на території України та міжнародної торгівлі з видачею сертифікату Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), та сертифікату Міжнародної асоціації з контролю за якістю насіння (ІСТА).

інвестиційно-інноваційних проектів в агропромисловому комплексі, а також спрощення дозвільних процедур та запровадження європейської моделі контролю за безпечністю та якістю харчових продуктів).

Електронна торгова площадка

Для спрощення процедур купівлі-продажу сільськогосподарської продукції, його контролю та моніторингу, забезпечення доступу для середніх та дрібних сільськогосподарських підприємств має бути розроблена електронна торгова площадка у вигляді веб-ресурсу, що забезпечить автоматизацію повного циклу проведення відкритих торгів з продажу сільськогосподарської продукції в мережі Інтернет.

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року».
- Програма економічних реформ на 2010 - 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» від 2 червня 2010р.
- Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями бюджетної політики на 2013 рік» від 22 травня 2012р. №4824-VI (застосування передбачених законодавством переваг для модернізації високотехнологічних галузей економіки (зокрема, оборонно-промислового, агропромислового та гірничо-металургійного комплексів) на основі інноваційних технологій, а також спрощення дозвільних процедур і усунення адміністративних перешкод для розвитку таких галузей).
- Проект постанови Верховної Ради України «Про Основні напрями бюджетної політики на 2014 рік» (розбудови інфраструктури аграрного ринку, реалізації інвестиційно-інноваційних проектів в агропромисловому комплексі, а також спрощення дозвільних процедур та запровадження європейської моделі контролю за безпечністю та якістю харчових продуктів).

Реєстр аграрних розписок

Для забезпечення автоматизації процесів, що пов'язані з обігом аграрних розписок, в повному обсязі програмно-апаратне забезпечення реєстру, окрім безпосередньо ведення відомостей про атрибути виданих та погашених аграрних розписок, повинно забезпечувати інформаційний обмін з рядом інформаційних систем, а саме: Державний реєстр прав на нерухоме майно (отримання інформації щодо прав власності, інших речових прав, обтяжень на земельну ділянку та іншого нерухомого майна, що є предметом застави; відомості щодо реєстрації, зміни або погашення обтяження відповідного нерухомого майна за аграрною розпискою); Державний реєстр обтяжень рухомого майна (отримання інформації обтяжень рухомого майна, що є предметом застави; відомості щодо реєстрації, зміни або погашення обтяження рухомого майна за аграрною розпискою); Реєстр складських документів на зерно (реєстрація погашення аграрної розписки шляхом реєстрація передачі складських документів); Єдиний державний реєстр виконавчих проваджень (передача відомостей щодо невиконаних зобов'язань за аграрною розпискою для відкриття виконавчого провадження); Єдиний державний реєстр юридичних та фізичних осіб - підприємців (відомості про юридичних осіб – кредитора та боржника за аграрною розпискою); Державний реєстр

фізичних осіб-платників податків (відомості про фізичних осіб – кредитора та боржника за аграрною розпискою); Державний реєстр правочинів (відомості щодо правочину); Аграрна біржа та Електронна торгова площадка (отримання інформації про видані конкретним боржником аграрні розписки та історію їх обігу); Галузеві інформаційно-аналітичні портали (отримання узагальненої аналітичної інформації щодо аграрних розписок, умов їх видачі тощо).

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про аграрні розписки» від 06.11.2012 №5479-VI.

Система контролю обігу сільськогосподарської продукції.

З метою забезпечення автоматизації процесів перевірки продукції контролюючими органами та споживачами, моніторингу товарообігу, захисту від підроблень тощо пропонується впровадження відповідного програмно-апаратного комплексу, що у сукупності із спеціалізованими засобами ідентифікації партій сільськогосподарської продукції надасть можливість досягнення зазначених цілей.

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів».
- Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Щодо посилення державного контролю за безпечністю сільськогосподарської продукції та наявністю або відсутністю в ній генетично модифікованих організмів» від 24 лютого 2011 р. №52.

Система електронної взаємодії електронних документообігів

З метою забезпечення організації швидкого обміну документами в електронному вигляді між територіально віддаленими підрозділами та іншими організаціями – учасниками процесів, швидкого пошуку документів, якими обмінюються ці підрозділи та організації, зовнішнього погодження проектів, контролю руху документів між суб'єктами, пропонується створення єдиного інформаційного простору шляхом впровадження рішення для організації документообігу між віддаленими підрозділами Державної інспекції сільського господарства та іншими суб'єктами, засобами Системи електронної взаємодії електронних документообігів.

Для підтримки процесів обміну документами в електронній формі з органами місцевого самоврядування та іншими державними установами пропонується інтеграція Системи електронної взаємодії електронних документообігів з Системою електронної взаємодії органів виконавчої влади.

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про Національну програму інформатизації».
- Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 13 грудня 2010 р. №2250-р.

- Постанова КМУ «Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади» від 28 жовтня 2004р. №1453.
- Постанова КМУ «Деякі питання електронної взаємодії органів виконавчої влади» від 18 липня 2012 р. № 670.

Система інформаційного обміну

З метою організації автоматизованого інформаційного обміну з віддаленими інформаційними ресурсами такими як: Реєстр аграрних розписок; Основний реєстр складських документів на зерно та зерна, прийнятого на зберігання; Електронний реєстр сертифікатів якості на зерно та продуктів його переробки; Державний реєстр виробників насіння і садивного матеріалу; Державний земельний кадастр; Єдиний Державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців тощо², пропонується побудова системи інформаційного обміну, що забезпечить оперативний обмін інформацією як у автоматичному режимі, так й з регламентованими процедурами обміну, надасть можливість швидко забезпечити обмін інформацією по горизонталі та вертикалі організаційної структури, надасть змогу обліку, контролю, моніторингу та аналізу оперативних та агрегованих даних уповноваженими особами на усіх рівнях. Система дозволяє організацію автоматичного обміну даними, приховуючи деталі структури та особливості функціонування баз даних, не вимагає значних змін існуючих інформаційних систем.

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про Національну програму інформатизації».
- Закон України «Про адміністративні послуги».
- Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 13 грудня 2010 р. №2250-р.

Система державних закупівель

З метою спрощення, підвищення ефективності процесу державних закупівель, забезпечення прозорості процесів та протидії зловживанням пропонується створення Системи, що дозволить здійснення процесів державних закупівель у електронній формі на спеціалізованому публічному веб-ресурсі. Безумовне використання електронного цифрового підпису, засобів журналізації, ідентифікації та розподілу прав забезпечить юридичну значимість процесів, рішень й документів.

Нормативне підґрунтя:

² Єдиний Ліцензійний реєстр; Державний реєстр прав на нерухоме майно; Державний реєстр обтяжень рухомого майна; Єдиний державний реєстр виконавчих проваджень; Державний реєстр фізичних осіб-платників податків; Державний реєстр правочинів; Електронна торгова площа; Система електронної взаємодії електронних документообігів; Єдиний реєстр для ведення автоматизованого обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів;

- Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про здійснення державних закупівель» щодо впровадження процедури електронного реверсивного аукціону».

Єдиний реєстр товарно-транспортних накладних на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв

З метою забезпечення реєстрації та обліку товарно-транспортних накладних на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв (далі – ТТН) в електронному вигляді, здійснення контролю за переміщенням митною територією України спирту етилового та алкогольних напоїв, забезпечення уповноважених осіб та установ інформацією щодо ТТН пропонується створення та впровадження відповідного програмного забезпечення.

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів».
- Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру товарно-транспортних накладних на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв та Порядку ведення Єдиного державного реєстру витратомірів - лічильників обсягу виробленого спирту етилового».

Централізована система класифікації якості зерна та продуктів його переробки

З метою забезпечення ведення даних щодо якості зерна, внесення інформації про якість зерна, виправлення інформації, анулювання документів, що підтверджують якість, друк на бланках зі збереженням інформації у центральному сховищу, та пошук і перегляд інформації на веб-сайті, пропонуємо впровадження відповідного програмного забезпечення.

Єдиний державний реєстр витратомірів – лічильників обсягу виробленого спирту етилового

З метою забезпечення реєстрації та обліку відомостей щодо наявності у суб'єктів господарювання витратомірів, їх серійних (ідентифікаційних) номерів, а також облікових даних щодо обсягів виробленого спирту етилового, забезпечення уповноважених осіб та установ відповідною інформацією пропонується створення та впровадження відповідного програмного забезпечення.

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів».
- Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру товарно-транспортних накладних на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв та Порядку ведення Єдиного державного реєстру витратомірів - лічильників обсягу виробленого спирту етилового».

Використання в службовому документообігу юридично значимих електронних документів

Службовий, адміністративний документообіг та діловодство, що базується на використанні таких розповсюджених редакторів як MS Word, MS Excel, можна повністю перевести в електронну форму із наданням документам юридичної значимості шляхом використання комп'ютерної програми «Розширення пакету Microsoft Office для роботи з електронними документами».

Юридична значимість досягається завдяки використанню електронного цифрового підпису та політик (правил) підписання, які налаштовуються на відомчий порядок підготовки документів. Політиками підписання регулюються такі процеси як накладання на документ декількох підписів, візування проектів документів, ознайомлення з наказами під підпис та інші.

Компоненти програми «Розширення пакету Microsoft Office для роботи з електронними документами» можуть бути інтегровані у відомчі інформаційні системи, що надає змогу створювати і підписувати документи в форматі MS Word, MS Excel в рамках таких систем.

Система електронного документообігу.

З метою забезпечення автоматизованої підтримки внутрішніх процесів документування, організації роботи з проектами документів та офіційними документами, які включають в себе створення, погодження, отримання, відправку, виконання, використання і зберігання документів в поточній діяльності суб'єкта, руху документів у внутрішній структурі установи на всіх етапах життєвого циклу документа, пошуку документів та метаданих, організації ефективного контролю виконавчої дисципліни пропонується впровадження Системи електронного документообігу «Арт-Документообіг».

При створенні документів для роботи з текстом та даними найчастіше використовуються такі поширені редактори, як MS Word, MS Excel. Підтримка можливостей використання електронного цифрового підпису у зазначених редакторах реалізується засобами комп'ютерної програми «Розширення пакету Microsoft Office для роботи з електронними документами». Політиками підписання «Розширення пакету Microsoft Office для роботи з електронними документами» прозоро регулюються правила накладання електронного цифрового підпису на документ декількома підписантами. Використання сукупності функціональних можливостей комп'ютерної програми «Розширення пакету Microsoft Office для роботи з електронними документами» та Системи електронного документообігу «Арт-Документообіг» надає можливості щодо створення, подальшого управління та обробки юридично значущих документів.

Для підтримки процесів обміну документами в електронній формі із органами місцевого самоврядування та іншими державними установами пропонується інтеграція Системи електронного документообігу «Арт-Документообіг» з Системою електронної взаємодії органів виконавчої влади.

Система ведення реєстрів суб'єктів Інспекції

З метою забезпечення ведення інформаційних реєстрів суб'єктів, з якими взаємодіє Інспекція (виробники, зернохословища, трейдери тощо), надання публічного доступу до даної інформації, у тому числі з використанням картографічних матеріалів та елементів ГІС, пропонується створення Системи ведення реєстрів суб'єктів Інспекції.

Захист інформації

З метою забезпечення захисту інформації, яка передається відкритими каналами зв'язку, та підтвердження її юридичного статусу в усіх компонентах запропонованого рішення має бути використано електронний цифровий підпис та програмні засоби захисту інформації, що мають відповідний висновок Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. Також має бути вирішено питання захисту інформації при роботі користувачів у веб-браузерах з Порталом шляхом використання спеціалізованого засобу криптографічного захисту даних, що передаються за протоколом передавання гіпертексту.

На даний час в Україні на ринку послуг в області ЕЦП питання нормативного врегулювання вимог до форматів та структури ЕЦП вирішено не повністю. З огляду на це є необхідність в спеціалізованому програмному засобі, що забезпечить підтримку ЕЦП якомога широкого кола Акредитованих центрів сертифікації ключів (АЦСК) та буде мати здатність до розширення переліку підтримуваних АЦСК на основі єдиного інтерфейсу доступу.

Для забезпечення можливості використання ЕЦП при роботі у веб-браузерах для накладання та перевірки підпису має бути використано спеціалізоване програмне забезпечення, що не містить складних в підтримці програмних засобів.

Нормативне підґрунтя:

- Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».
- Закон України «Про Національну програму інформатизації».

Інформаційно-аналітична система

З метою аналітичної обробки та представлення даних з різноманітних зовнішніх та внутрішніх інформаційних ресурсів пропонується використання єдиного централізованого сховища даних, що оперуватиме виключно агрегованою та консолідованою інформацією. На підставі зібраних даних аналітичний модуль повинен забезпечити формування регламентованих та нерегламентованих звітів для підтримки прийняття управлінських рішень на вищому рівні, засоби оперативного аналізу та контролю. Побудову відповідного аналітичного модуля пропонується виконати на основі OLAP-механізмів.

Система електронного запису на прийом для отримання послуг в державних органах

Забезпечення можливості для громадян в електронній формі записатися на прийом до підрозділів Інспекції для отримання необхідної послуги. Дане рішення дозволить оптимізувати інфраструктуру надання послуг, у тому числі повністю усунути виникнення черг, знизити витрати на послуги тощо.

Система соціометричних досліджень та підтримки прийняття кадрових рішень

Реалізація механізмів проведення соціометричних досліджень в колективах різних типів та рівнів організаційних структур, з метою підтримки прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності роботи підрозділів та організації в цілому, на основі: результатів соціологічних досліджень як за професійними навичками, так і за загальними

якостями, результатів аналізу взаємовідносин колективу, моделювання штатних та позаштатних ситуацій в колективі тощо.